

Festas de Reus

Lo següent article y dibuixos son deguts a D. Andreu de Bofarull y Brocà, historiador de Reus y arxiver municipal de nostra ciutat, escriptor discret, encara que poch elegant, home curiós y coleccionista inteligent. A la seva mort les sevas colleccions se disgregaren. Una part anà a mans de la seva neboda filla del seu germà D. Anton, y encara avuy la conserva íntegra lo seu viudo Sr. Macià, de Barcelona. En aquesta part hi figura la interessant colecció numismàtica reunida per D. Andreu, guardada en lo mateix moble en que la tenia. Altre part està avuy encara en poder d'un nebot que viu a Arenys de Mar, constituïda per llibres, colleccions de diaris y dibuixos d'artistas fills de Reus. Altre part anà al encant poch temps després de la seva mort. La constituïan llibres de valor y volums de *Varia*, compostos de impresos referents a Reus y manuscrits de D. Andreu que crech tots inèdits.

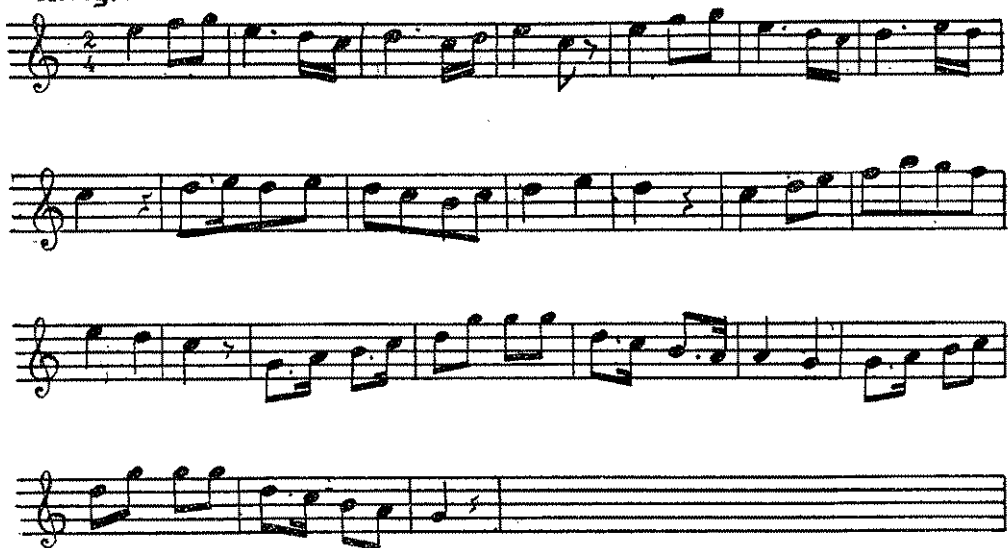
En un d'aquests volums darrers hi figuren las notas escritas y de color de mà del autor referents a las festas de Reus que segueixen :

Danças antigues

Música o sonatas, vestits, noticias sobre'ls mateixos

Sonata dels jegans ⁽¹⁾

Allegro

DULÇAINA Y TABAL

Dança de Mossen Joan de Vich

Música: VIOLÍ

En las mans portan : En una un plateret, y en l'altra un bastó per executar los passos de moxiganga. En un dibuix antich los havem vist ab sombrero blanch de tres picos y al any 1831 portavan una gorra plana a modo de galeta. A mes sempre los havem vist com van pintats.

Se manifesta la antigüetat de aquesta dança per lo dictat de Mossen que en lo antich se donaba com a distinció a las personas nobles; així es, que cuan lo *Don* de Castilla, fou aplicat a tots aquells, lo Mossen, queda solament als capellans, de ahont ha quedat lo error de que lo Mossen Joan de la dança es un de eixa classe i així lo representan; quant al contrari, deuria figurar un home de armas o caudillo, puig la pantomima del ball demostra la arribada de Mossen Joan quant ve de la guerra y després de las demostracions que lo poble li fà, ell se manifesta trist y després de haver expressat sas penas, lo procuran alegrar, mes al fi mor y acaba la dança fentli los funerals, després que a sos últims moments lo dimoni lo vol tentar per fer perdre sa ànima, pero al fi vens lo angel que victoriós porta lo dimoni subjecte al devant del enterro.

Esta dança correspon al gremi dels Sastres.

Dança dels Prims*Andantino*

Música de VIOLINS y OBOES

Van mitj coberts de una glassa y en las mans porten un rast de cascavells.

Es una de las danças mes antigues, lo qual representa una dança de Juglars que ab sos contorsions, passos y passadas, repican los cascavells que portan al vestit y a las mans, alegrant la festa.

Correspon al gremi de teixidors de lli.

Dança de las Gitanas

Música de FLAUTA y GUITARRAS.

Forman lo cordó per medi d'un pal que sosté lo diable y al mateix temps tocan las castanyolas.

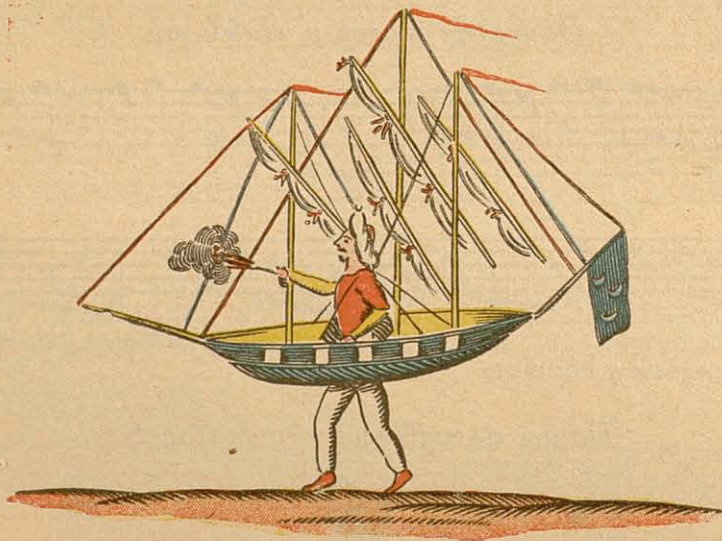
Ball antich ab lo qual a mes de los passos que executan acompanyantse ab castanyolas, concloen tressant un cordó de cintas que penjan del cap d'un alt bastó ó pal.

Dança de Galeras y Cavallets

Música de TAROTAS o CHIRIMIAS y OBOES

Galeras

Las galeras son iguales en moros y cristians y sols se diferencian, en que las unas porten una bandera blanca ab creu vermella, y las altres blava ab mitjas llunas blancas. Las galeras estan construïdas ab tiras de riscla y cartó.

Música de tarotas ó xirimias y oboes. Correspon al gremi de blanquers y assaonadors.

Lo ball de galeras representa lo combat de Lepanto, aixís es que en las unas galeras van moros y en las altres cristians, remedan en sas evolucions un combat naval y quedan victoriosas las montadas per los segons.

Cavallets

Lo macer combat ab lo ángel que son los únichs que no portan cavall.

Dança de moros y christians

Música de VIOLINS y TROMPAS

Gremi de pagesos y hortolans.

Dança de valencians y bastonets

Iguals en lo trage, portan tots cascavells a las pantorrillas.

Bastonets

Allegro vivo

Música de FLAUTI

Es una de las danças antigues y son vestit es igual al de la dança de valencians.
Correspon al gremi de carreters ó constructors de carros.

Valencians

Allegro

Tempo di Valze

Música de DULZAINA y TABAL

Dança antiga generalment ballada per criatures.

Dança de pastorets

Música de FLAUTÍ

Dança ballada per jovenets.

Noticia de altres danças antigues y modernes

Hi ha la notícia de que antiguament se posaren en acció los balls dels *Caps* ó *Nanos* y la *Moxiganga*; los quals han desaparegut enterament.

En las grans festes públiques encara surten las danças de *Damas y Vells*, la de *Cercolets* é introduïdas novament una porció de representacions sagrades y profanas.

De las sagrades com son: lo de la *Verge de Misericordia* y los *Reys*: y de las profanas, los mal anomenats balls de la *Rosaura*, *Lladres*, *Serrallonga* y *D.ª Sebastiana del Castillo*, sent tots moderns, també tenen música moderna.

(1) La música dels gegants fou canviada per l'actual l'any 1860 desde llavors se ve usant constantment mes ó menys desfigurada. Vegis REVISTA DEL CENTRE DE LECTURA, núm. 11, any I.

Per la transcripció,

PAU FONT DE RUBINAT